

LUND UNIVERSITY

Glimmingehus

Nordens bäst bevarade medeltida borg?

Williamsson, Sara

Published in:
Ut ur labyrinten

2025

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Williamsson, S. (2025). Glimmingehus: Nordens bäst bevarade medeltida borg? I M. Roslund, I. Gustin, K. Hansen, M. Hansson, & M. Karlsson (Red.), *Ut ur labyrinten: En vänbok till Jes Wienberg* (s. 249-254). (Lund Studies in Historical Archaeology; Vol. 22). Department of Archaeology and Ancient History, Lund University.

Total number of authors:
1

Creative Commons License:
CC BY-NC-ND

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Ut ur labyrinten

En vänbok till Jes Wienberg

Redaktörer:

Mats Roslund

Ingrid Gustin

Kenth Hansen

Martin Hansson

Mattias Karlsson

Boken har tryckts med stöd från:
Berit Wallenbergs Stiftelse
Ebbe Kocks Stiftelse
Åke Wibergs Stiftelse

Ut ur labyrinten
En vänbok till Jes Wienberg

Redaktörer:
Mats Roslund, Ingrid Gustin, Kenth Hansen, Martin Hansson & Mattias Karlsson

Intuitionen för arkeologi och antikens historia, Lunds universitet
Lund Studies in Historical Archaeology 22

ISSN1653-1183
ISBN 978-91-89874-73-2 (tryck)
ISBN 978-91-89874-74-9 (pdf)

Copyright:
Intuitionen för arkeologi och antikens historia, Lunds universitet

Licensierad under CC BY-NC-ND

Omslagsbild:
Mariusz Hermanowicz, Robert Malnoury 1979, Chartres Cathedral, the Labyrinth.
Région Centre – Val de Loire. Genom Google Arts & Culture

Grafisk form:
Anders Gutehall, Visuellt Arkeologi

Tryck:
Exakta Print AB, Malmö 2025

Distribution:
www.ht.lu.se/skriftserier/forsaljning

Glimmingehus

Nordens bäst bevarade medeltida borg?

SARA WILLIAMSSON

Glimmingehus

The best-preserved medieval manor in Scandinavia?

Glimmingehus is a 16th century tower house located in the southeast corner of Scania, Sweden. It is a rectangular stone building with stepped gables whose foundations were laid in 1499, standing three floors high with a basement and an attic. The building is generally presented as 'the best-preserved medieval manor in Scandinavia', and in previous research as well as in the public's view it is firmly planted in a medieval context. This paper highlights how research and antiquarian

appraisals made in the late 1800's/early 1900's created this narrative and discusses how it still today influences and even limits our understanding of Glimmingehus. It is not unusual for medieval buildings to have been subjects of restorations and antiquarian considerations in the late 19th and early 20th century. The conclusion is that these must be considered as parts of the building's biography, and important pieces for the understanding of the building.

Introduktion

Nio km sydväst om Simrishamn ligger Glimmingehus. På långt håll ser man stenbyggnaden höja sig över det kringliggande landskapet. Invändigt består det av källare, tre våningar samt vind, och ingången är placerad på den norra fasaden. Över ingången berättar en inskription att Jens Holgersen lade den första stenen i grunden till Glimmingehus år 1499. Murarna består av lokal Hardebergasandsten, samt i gavelröstena Komstadkalksten. Kantkedjor samt de flesta fönster- och dörröppningar är gjorda av gotländsk kalksten. Även byggnadens dekorativa stenarbeten är av gotländsk kalk- eller sandsten, samt gotländsk Hoburgmarmor. Tegel har använts på taket, till fönsteromfattningarna på tredje våningen samt invändigt i några av valven. Dessutom finns på flera håll tegelskolning i putsen (Gardelin 1998: 3ff).

Glimmingehus har presenterats som "Nordens bäst bevarade fasta stenhus" (Andersson 1962: 36). De fasta husen kännetecknades av att försvar, bostad och representativa rum fanns samlade i samma byggnad (Andersson 1962: 35). Idag omges borggården på alla fyra sidor av längor, varav det fasta huset utgör den södra sidan (fig. 1). Eventuellt stod det från början som en solitär på en borgholme, omgivet av en vattengrav. Dagens byggnader representerar alla århundradena från 1500-talet och framåt och de har byggts om flera gånger (Edström 1999: 138). Även ägandeskapet har förändrats över tid och växlat mellan flera olika familjer, fram till 1924 då byggnaden skänktes till Vitterhetsakademin (Rydbeck 1909: 263f; ATA 1924a).

Glimmingehus förvaltas idag av Statens fastighetsverk, med en verksamhet som drivs av Riksantikvarieämbetet,

och är ett populärt besöksmål. Den första perioden av byggnadens mer än 500 år långa historia har länge varit i fokus för både forskning och förmedling, med en stark koppling till medeltiden som kontextualiserande period (Brunius 1850; Lithberg 1911; Hahr 1914–1922; Anjou 1926; Andersson 1962; Ödman 1997; Nilsson & Landen 1999). På sin hemsida kallar Riksantikvarieämbetet Glimmingehus för "Nordens bäst bevarade medeltida borg" (RAÄ 2024). Den här artikeln belyser hur det narrativet uppstod och problematiserar det utifrån ett byggnadsarkeologiskt perspektiv.

Det märkvärdiga Glimmingehus upptäcks

Redan på 1700-talet uppmärksammades Glimmingehus – först av lantmätaren Johan Lorents Gillberg (Gillberg 1767: 132), och några år senare av konstnären Carl Gustav Gottfried Hilfelding. Från Hilfeldings besök finns ett flertal teckningar av de dekorativa stenarbetena i stenhuset, som vid den här tidpunkten användes som sädesmagasin (Hilfelding 1977; Wallin 1979: 160). 1840 publicerade historikern Christian Molbech en längre beskrivning av Glimmingehus i den danska *Historisk tidsskrift*

[...] en i flere henseender saa mærkværdig Bygning, at man upaatvivelig tør antage, at den i sit Slags ikke har Lige i Norden. (Molbech 1840: 217)

I samma tidsskrift presenterade 1844 professor Carl Georg Brunius en egen beskrivning som tydligt placerade byggnaden i ett medeltida sammanhang. Artikeln inleddes med en redogörelse över periodens oroligheter, som Brunius

Fig. 1. Flygfoto över Glimmingehus, taget från öster 1992. Foto: Jan Norrman. CC BY 4.0.

menade föranledde adeln att befästa sina gårdar. De flesta av dessa återfann han dock endast som ruiner, förutom Glimmingehus

[s]aa meget mere mærkværdigt er det, at Tiden endnu har skaaet et eneste af disse gamle Herresæder i sin fuldkommen oprindelige Tilstand. (Brunius 1844: 572)

Hos Molbech och Brunius fanns en antikvarisk fascination inför Glimmingehus, de återkom på flera ställen i presentationerna till hur märkvärdig och välbevarad byggnaden var. Brunius gjorde också arkitektoniska kopplingar till medeltiden (Brunius 1844: 607). Senare gavs beskrivningen även ut på svenska. Där upprepades att den märkvärdiga byggnaden var unikt välbevarad (Brunius 1850: 133, 459). Brunius beskrivning fungerade sedan som en utgångspunkt för flera andra beskrivningar av Glimmingehus (Ljunggren 1852–1863; Mellin 1874; Hildebrand 1884–1898; Upmark 1904; Lithberg 1911; Hahr 1914–1922). Även Otto Rydbeck, professor i förhistorisk och medeltidsarkeologi, förde fram Glimmingehus märkvärdighet på en nordisk nivå och presenterade huset som

[...] det märkligaste bland alla skånska herresäten och en af de intressantaste medeltidsbyggnader i hela Norden. (Rydbeck 1918: 21)

Detta sätt att antikvariskt betrakta Glimmingehus som i princip oförändrat och mycket märkvärdigt återspeglades i gåvobrevet som 1924 skrevs mellan tidigare ägaren Holger

Rosenkrantz och Vitterhetsakademin. Där konstateras att byggnaden skall "[...] bevaras som ett enastående minnesmärke över medeltida stormannakultur" (ATA 1924a), vilket blev utgångspunkten för de följande årens restaureringsarbeten.

Istandsättning och iscensättning

Glimmingehus var i upprustningsbehov när Vitterhetsakademin fick det, och riksantikvarien Sigurd Curman ansökte därför om extra medel. Han motiverade istandsättandet av byggnaden med att

[d]en anses allmänt såsom den märkligaste av det ringa antalet ännu inom landet förefintliga profanbyggnaderna från medeltiden. (ATA 1924b)

I samband med detta skrev arkitekten Einar Lundberg och byggmästaren Johan Persson ett besiktningsutlåtande över Glimmingehus (ATA 1924c). Redan på utsidan kunde de konstatera att trappan som ledde upp till borgens ingång var i dåligt skick och förmodligen från andra halvan av 1800-talet (fig. 2). I hela byggnaden fanns igenmurade fönsteröppningar och de kvarvarande fönstren bedömdes vara i dåligt skick. I källaren fanns sekundära dörröppningar och en igenfylld brunn. På första våningen hade flera av golvplattorna av kalksten fått sprickor och väggsputsen var av varierande skick. Andra våningens stora sal hade ett sentida stolpverk och i ett av de mindre rummen var spishällen försvunnen. Man föreslog att yttertaket skulle lagas, fönstren få nya karmar

och luckor, ett trägolv i det nordvästra källarummet tas bort och alla sekundära dörröppningarna sätts igen.

Vidare bör efter hand de misspyrdande anteckningar, som klåfingriga besökare klåtrat på diverse ställen å rummens väggar, utplånas. (ATA 1924c)

Förutom stenhuset besiktigades även en del av den östra flygelbyggnaden, som ingick i donationen. Denna byggnad uppfördes på 1500- eller 1600-talet. Här ville man inreda en bostad för en borgvakt, ett väntrum för besökande samt ett övernattningsrum för besökande tjänstemän. Allmänheten skulle passera genom byggnaden på vägen in i stenhuset, så därför behövde dörröppningar tas upp i bottenvåningen. På ovanvåningen föreslogs bostaden inredas och där skulle bland annat en eldrörsstock muras upp (ATA 1924c). Curman svarade med ett PM över önskvärda konserveringsarbeten (1924d). Han ansåg att man förutom de föreslagna åtgärderna även skulle gräva ut brunnen i källaren samt schakta bort jordmassor ner till den ursprungliga golvnivån. På första våningen skulle puts på ett pilasterkapital knäckas bort och man skulle även provknacka för att avgöra om en innervägg var ursprunglig. På andra våningen skulle stolpraden i mitten av den stora salen tas bort.

Under sommaren 1925 påbörjades restaureringsarbetena under ledning av arkitekt Sten Anjou. Framför allt lades kraft på att gräva ut köksgolvet – något som Anjou instämde i att man skulle göra för att "[...] återställa rummets ursprungliga proportioner" så att dess "[...] arkitektoniska värde bättre än hittills skulle kunna komma till sin rätt" (ATA 1926a). Vid utgrävningen i köket fann man tydliga spår av att rummet använts vid kalksläckning, vilket man noggrant rensade bort (ATA 1926a). Anjou hittade också flera profilerade fönster- eller dörröppningsdelar av Komstadkalksten inmurade i sekundära murar. Några av dem lyckades han foga samman till en stickbågig fönsteröppning (fig. 3). Att de profilerade stenarna skulle ha suttit i stenhuset avfärdade han, främst med argumentet att de uppvisade "[...] fullt utbildad renässans" (Anjou 1926: 156f). Detta trots att fönsteröppningarna på Glimmingehus tredje våning är stickbågiga och dessutom troligtvis har sekundära tegelöppningar (Hahr 1914–1922: 37; Gardelin 1998: 21; Lind & Westergren 2014: 108).

Restaureringarna som genomfördes på borgen under 1920-talet har bedömts som för sin tid ovanligt varsamma och försiktiga (Edström 1999: 138). Man kan dock konstatera att det fanns ett tydligt fokus på Glimmingehus

Fig. 2. Norra fasaden före restaureringarna. Notera de igenmurade fönsteröppningarna och den sekundära dörröppningen till höger. Den östra längan har ännu ingen dörröppning i södra delen av fasaden. Publicerad 1909 i *Svenska slott och herresäten vid 1900-talets början*, Skåne. Foto: P. Bagge. Public domain.

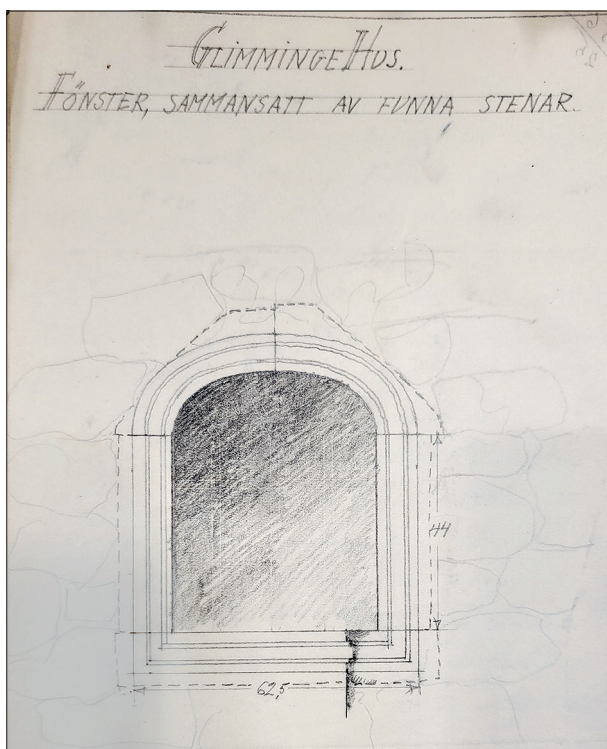

Fig. 3. Anjous skiss av den fönsteromfattning han sammanfogade av profilerade Komstadkalkstenar. Sten Anjou 1925, Antikvarisk topografiska arkivet, d. nr. 1756/1925. Public domain.

”ursprunglighet” genom hela restaureringen, säkerligen påverkat av den tidigare forskningens medeltida fokus. Man satte t.ex. konsekvent igen sekundära dörröppningar och tog upp igenmurningar. De spår av senare tiders bruk som fanns valde man att ta bort – så som spåren efter kalksläckningsplatsen i köket. Som motivation för detta angav man främst estetiska skäl – proportionerna i rummet skulle vara ursprungliga för att arkitekturen skulle kunna avnjutas så som det var tänkt. Man avfärdade också möjliga fynd från borgen, så som de profilerade fönsteromfattningarna, utifrån stilhistoriska argument och en tydlig idé om Glimmingehus som varande en medeltida byggnad.

Ytterst ansvarig för restaureringen var Sigurd Curman. Curman ansåg att konstnärliga inslag i en byggnad – sådant som var unikt – skulle betraktas som originalverk och inte ändras. Samtidigt kunde han behandla andra delar schematiskt, till exempel golv, putsytor och väggar i sten eller tegel (Edman 1999: 203f). Arkitekturhistorikern Victor Edman konstaterar att restaureringarna vid den här tiden “[...] strävade efter att skapa en bestämd bild av Sveriges förflutna” (Edman 1999: 205). Enligt Edman jämförde Curman byggnaderna med en scen för historiens drama och i enlighet med detta formade han dem som en del i fosterlandets utvecklingshistoria (Edman 1999: 205). Restaureringen av Glimmingehus faller väl inom ramarna för detta synsätt. Med undantag för en kommentar av Anjou, om att byggnaderna på borggården representerar flera olika århundranden (Anjou 1926: 158), var kontinuiteten på platsen inte intressant, det var scenen för den medeltida stormannakulturen man vill återskapa.

Stratigrafi i stället för periodisering

Genom att studera tidigare forskning och beskrivningar av Glimmingehus går det att följa hur beskrivningen ”Nordens bäst bevarade medeltida borg” (RAÄ 2024) skapades. Men om man ställer de konst- och arkitekturhistoriska tolkningarna åt sidan, och i stället utgår från byggnadens stratigrafi träder fler lager av historien fram. En undersökning av takstolarna 1996 visade till exempel att hela konstruktionen blev nermonterad i början av 1700-talet samt att stora delar av virket då blev utbytt, och i samband med en översiktlig byggnadsarkeologisk undersökning 1997 noterades flera spår efter tidigare förändringar i murverket (Ahlquist & Lassen 1996; Gardelin 1998; Hædersdal 2004).

Hösten 2011 genomförde undertecknad tillsammans med medeltidsarkeolog Tina Westergren en invändig byggnadsarkeologisk undersökning på delar av Glimmingehus översta våningar. Målet var att reda ut stratigrafien för två av rummen – på andra våningen den s.k. Riddarsalen och på översta våningen det s.k. Skytteloftet. Utgångspunkten var framför allt väggarnas putslager. Resultaten och tolkningarna från undersökningen har tidigare publicerats i Lind & Westergren 2014, och kommer därför inte diskuteras i detalj här. Liksom vid undersökningarna på 1990-talet kunde flera spår efter förändringar iakttas.

Fig. 4. Spisen i Riddarsalen. Notera den oputsade väggen till vänster om spisen, där rökkanaler visar att en extern, sekundär eldplats varit uppbyggd. Området putsades över senast 1940. Foto: S. Brandell, okänt årtal.

En del av dem, som spåren efter en sekundär och extern eldplats intill den ursprungliga praktspisen i Riddarsalen tycks peka på att Glimmingehus haft en längre användning som bostad än man tidigare trott (Williamsson & Westergren 2024: fig. 4). Andra iakttagelser väckte en diskussion om rummens ursprungliga funktion, så som Skytteloftets förmodade försvarsfunktion. Rummet består av hela den översta våningen, och är det största i byggnaden. Här har tidigare forskning placerat Glimmingehus artilleri (Brunius 1850: 458; Hahr 1914–1922: 37; Rydbeck 1909: 260; Ödman 1997: 24f; Reisnert 1999: 104). Den byggnadsarkeologiska undersökningen visade dels att rummet haft putsade väggar, dels att fönsternischerna med sina sittbänkar är ursprungliga och dessutom att rummet ursprungligen haft ett annat golv än det grova brädgolv som ligger där idag. Fönsteromfattningarna som Anjou fann i köket 1925 återfanns vid undersökningen 2011 i en hög på vinden. Storleken på omfattningarna stämmer väl med fönsteröppningarna på Skytteloftet, förutsatt att man räknar bort de sekundära tegelomfattningarna, och kan alltså ursprungligen ha varit placerade där. Resultaten pekade mot möjligheten att det s.k. Skytteloftet inte primärt varit avsett för försvar, utan istället varit stenhusets stora festsal (Lind & Westergren 2014; Williamsson & Westergren 2024).

Diskussion

Glimmingehus har i skrivande stund inget lagligt skydd. Trots att staten ägt stenhuset i 100 år har det aldrig byggnadsminnesförklarats. Detta innebär att man i modern tid inte har fastslagit vad byggnadens och platsens kulturhistoriska värde består i. Istället har man fått förhålla sig till de antikvariska värderingar och tolkningar som gjordes för 100 år sedan. De konsthistoriker, arkitekter och arkeologer som ovan citerats hade inte fel i att Glimmingehus är ovanligt välbevarat och att man kan knyta byggnaden till senmedeltidens stormannakultur, men narrativet skapar samtidigt en blindhet för de förändringar som faktiskt skett. Dessutom har en del av de tolkningar som gjordes när Glimmingehus antikvariskt ”upptäcktes” blivit till sanningar som sällan ifrågasatts, så som till exempel Skytteloftets funktion. Inom dagens byggnadsarkeologi används begreppet ”Byggnadens biografi”, vilket inbegriper byggnadens hela existens (Eriksdotter 2005: 35; Eriksdotter & Anglert 2018: 27). Förhoppningen är att denna text visar vikten av att vi i detta även inkluderar kunskap om senare tiders restaureringar och antikvariska värderingar, ett perspektiv som tidigare förts fram av Jes Wienberg, professor i historisk arkeologi, gällande de skånska medeltida kyrkorna och de förändringar som de ofta genomgick på 1800-talet (Wienberg 1993: 192ff). Hur man tidigare tolkat och kulturhistoriskt värderat en byggnad kan påverka vår uppfattning och i värsta fall ge en onyanserad bild av dess historia. Det bidrar dessutom till en större förståelse för stratigrafien om man är medveten om de förändringar som gjorts vid tidigare restaureringar. När man flyttade ut ur Glimmingehus, och rev den

externa eldplatsen i Riddarsalen brydde man sig inte om att putsa över skadan. Den släta puts som sitter där idag är påförd på 1900-talet, och döljer alltså ett spår som berättar hur byggnaden fick en förändrad funktion och blev ett spannmålsmagasin. Båda händelserna är delar av Glimmingehus historia.

Tack

Tack till Anders Althins stiftelse och Ebbe Kocks stiftelse som bekostade fält- och rapportarbete för den byggnadsarkeologiska undersökningen som genomfördes 2011.

Referenser

- Ahlquist, J. & Lassen, I. 1996. *Takkonstruktionen på Glimmingehus. En historisk och strukturmekanisk analys*. Lund.
- Andersson, T. 1962. Glimminge, Lillö och det fasta huset. *Ale* 1962:3, 35–44.
- Anjou, S. 1926. Köksavdelningen å Glimmingehus. En undersökning. *Fornvännen* 21, 148–162.
- ATA 1924a. Antikvarisk-topografiska arkivet, d.nr 892/26, 3847/26. *Brev från Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien till Holger Rosenkrantz 1924-04-01*.
- 1924b. Antikvarisk-topografiska arkivet, d.nr 892/26, 3847/26. *Brev från riksantikvarien Sigurd Curman till kungen Gustav V 1924-05-14*.
- 1924c. Antikvarisk-topografiska arkivet, d.nr 892/26, 3847/26. *Besiktningens utlåtande 1924-06-25*.
- 1924d. ATA. d.nr 892/26, 3847/26. *PM över önskvärda konserveringsarbeten m.m. å Glimmingehus*.
- 1926a. ATA. d.nr 892/26, 3847/26. *Köksavdelningen å Glimmingehus. En undersökning av Sten Anjou. 1926-03-16*.
- Brunius, C.G. 1844. Glimminge faste Steenhuus. I Christianstads Lehn i Skaane. *Historisk Tidsskrift* 1. Række, V Bind, 565–612.
- 1850. *Skånes konsthistoria för medeltiden*. Lund.
- Edman, V. 1999. *En svensk restaureringstradition. Tre arkitekter gestaltar 1900-talets historiesyn*. Stockholm.
- Edström, M. 1999. Skalan, upplevelsen och bevarandet. I: Nilsson, S.Å. & Landen, A. (red.) *Glimmingehus 500 å. Tretton texter*. Lund, 136–140.
- Eriksdotter, G. 2005. *Bakom fasaderna. Byggnadsarkeologiska sätt att fånga tid, rum och bruk*. Stockholm.
- Eriksdotter, G. & Anglert, M. 2018. *Människor, byggnader, sammanhang. Idéskrift om en utvecklad byggnadsarkeologi*. Stockholm.
- Gardelin, G. 1998. *Glimmingehus. Byggnadsarkeologisk undersökning 1997: Glimmingehus, Vallby socken, Järrestads härads, Skåne*. Lund.
- Gillberg, J. L. 1767. *Historisk, oekonomisk och geographisk beskrifning öfver Christianstads län uti hertigdömet Skåne framgifven af Joh. Lor. Gillberg ... Tryckt i Lund. 1767. Hos hof cam: och direct: C. G. Berling*. Lund.
- Hahr, A. 1914–1922. *Skånska borgar i uppmättningsritningar, fotografiska avbildningar samt beskrivande text*. Stockholm.
- Hildebrand, H. 1884–1898. *Sveriges medeltid. Kulturhistorisk skildring. D. 2*. Stockholm.
- Hilfeling, C.G.G. 1977. *Hilfelings skaanske tegninger*. København.
- Hædersdal, E. 2004. Tagværket på Glimmingehus. En bygningsarkæologisk undersøgelse. *Bygningsarkæologiske studier*, 2001–2002, 7–18.

- Lind, S. & Westergren, T. 2014. Glimmingehus. A building-archaeological investigation of the interior. *Lund archaeological review* 19, 95–113.
- Lithberg, N. 1911. Glimmingehus. *Historisk Tidskrift för Skåne-land*, IV, 236–253.
- Ljunggren, G. 1852–1863. *Skånska herregårdar*. Lund.
- Mellin, G.H. *Minibok: Skildring av medeltidens Glimmingehus. Återutgivning av text från 1874* [Elektronisk resurs].
- Molbech, C. 1840. Spøttrup Gaard i Salling, med en Tegning i Steentryk, og med nogle Ord om gamle danske Herregaarde. *Historisk tidsskrift* 1. Række, V Bind, 205–240.
- Nilsson, S.Å. & Landen, A. (red.) 1999. *Glimmingehus 500 år. Tretton texter*. Lund.
- RAÄ 2024. <https://www.raa.se/evenemang-och-upplevelser/upplev-kulturarvet/glimmingehus/> (hämtad 23 februari 2024).
- Reisnert, A. 1999. Försvaret. I: Nilsson, S.Å. & Landen, A. (red.) *Glimmingehus 500 år. Tretton texter*. Lund, 97–108.
- Rydbeck, O. 1909. Glimmingehus. I Roosval, A. (red.) *Svenska slott och herresäten vid 1900-talets början Skåne*. Stockholm, 245–264.
- 1918. *Two märklige konstnärer. Adam van Dören och mästaren med signaturen A. S.* Stockholm.
- Upmark, G. 1904. *Svensk byggnadskonst 1530–1760*. Stockholm.
- Wallin, C. 1979. *Jens Holgersen Ulfstand till Glimminge. Lensman – sjökrigare – borgbyggare*. Tomelilla.
- Wienberg, J. 1993. *Den gotiske labyrint. Middelalderen og kirkerne i Danmark*. Stockholm.
- Williamsson, S. & Westergren, T. 2024. *Glimmingehus festsal, en byggnadsarkeologisk rapport*. Lund.
- Ödman, A. 1997. *Glimmingehus*. Stockholm.